

ԲՈՒՄԵՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Օխելը վնասակար է առողջությանը», ցանկացած արտադրության եւ սեռակի ծխախոտի սուփի վրա կարելի է կարգալ սա: Հայկական ծխախոտների գովազդային հոլովակներն ըստ էության հակազդվազողային են: Բայց կյանքում ամեն ինչի ազատ ընտրությունը յուրաքանչյուրին է սրված, եւ նման նախազգուշացումները մեզանում արժեք ունեն արժեք ունեն:

Նախ ասյ հիվանդությանը, որ քան զամառային: Հայաստանում ծխողների քանակն անհամեմատ մեծ է: Ծխում են հիմնականում վաստակ ծխախոտ, իսկ ամենավասակալորը ծխում են դեռահասներից բացել: Այս ամենն իր սպառողներին է: Ծխելու եւ օրգանիզմի վրա նրա թողած հետեւանմանը, առաջադրած հիվանդությունների մասին է

ղով հիվանդանալու հավանականությունը 8,2 անգամ ավելին է, իսկ միայն սիգարետ ծխողինը 14 անգամ բաց է: Օրվա ընթացքում մինչեւ 3 սիգարետ ծխելը հավասար է 10 սիգարետ ծխելուն, մինչեւ 20 սիգարետ ծխելու դեպքում ֆաղցկեղով հիվանդանալու հավանականությունը մի քանի անգամ մեծանում է, իսկ 21 հատից բարձր 14 անգամ ավելացնում է հիվանդության հաճախականությունը: Այս

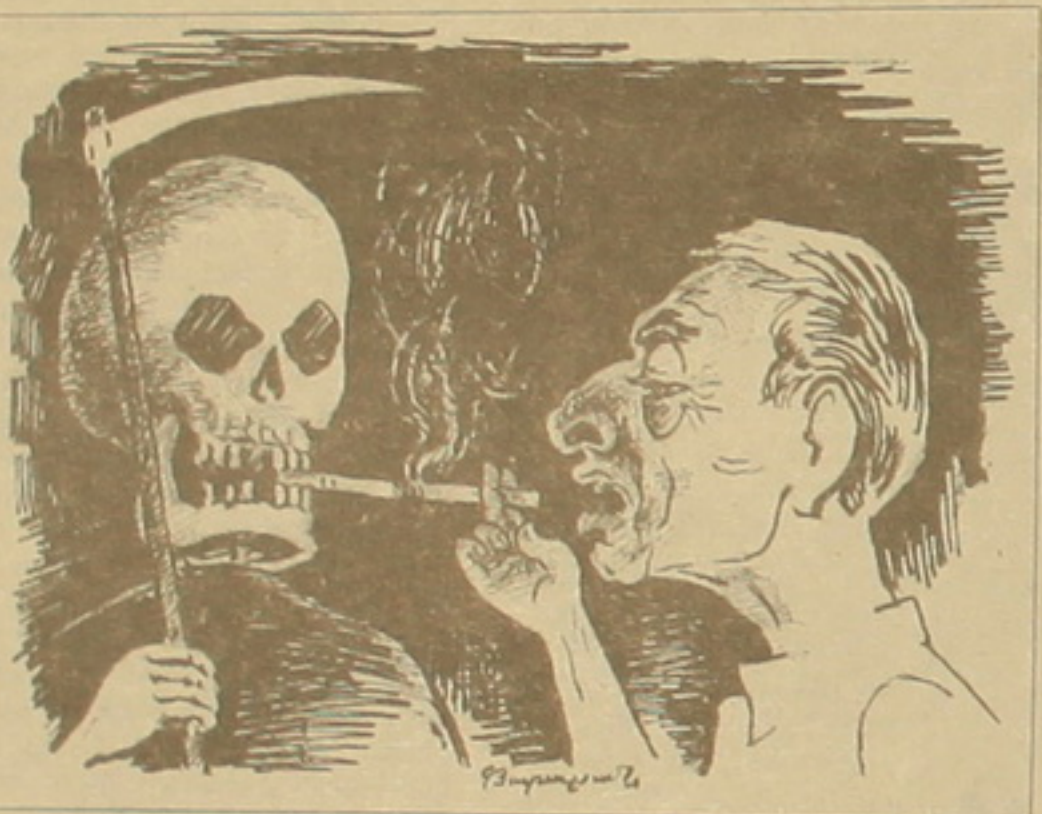
հետեւում բնական սանիտարական մեխանիզմները բրոնխալ ծանոց վերանում են, այն դառնում է սեփական ինֆամմատիան սիստեմային: Ծխախոտի ծուխը ախտահանելով լորձաթաղանթը, բացառապես է դարձնում նրան զանազան արտադրանքների նկատմամբ, քանի որ ինֆամատացման պահանջներն այլեւս չեն գործում: Ծխող մարդն ունի անընդհատ շնչառական խանգարված մե-

Այսօրվա առողջադաշակական համակարգը չունի որոշիչակցի կանխարգելիչ ստուգումների հնարավորություն: Թոփի ֆաղցկեղով մարդիկ բժշկի դիմում են, երբ արդեն ռադիկալ, արմատական բուժման հնարավորություն չկա: Ֆինանսական դատաճանդով այսօր չեն կարող հույս դնել զանգվածային կանխարգելիչ հետազոտությունների վրա: Մարդիկ միշտ հիշեն, որ առայժմ աղոթում են մի

Ծխելու իրական վստահները

Ծխելն այսօր սպառնալից աղետ է դարձել

դյոք: Ականջ դեռահասներից, յուրաքանչյուրը լավ գիտի ծխախոտի թողած վնասակար ազդեցությունների մասին օրգանիզմի եւ օրգանիզմի վրա: Ծխախոտի ծուխը չարիք է, եւ օրգանիզմի վրա նրա թողած հետեւանմանը արդեն հեռու մարդուն կանգնեցնում են լուրջ բարդությունների առաջ: Այս ամենը գիտակցելով հանդերձ մարդկանց մեծ մասը թերահավատ են նայում եւ լուրջ չի վերաբերվում այս հարցին, չի խորանում ծխելու իրական վստահների, վիճակագրական սվայների մեջ: Լինում են դեղմեք, երբ հիվանդը թոփի վիրահատության անհրաժեշտության ժամանակ անզամ հրաժարվում է վիրահատությունից, եթե դրա համար անհրաժեշտ է ծխելը թողնել: Թոփի մի քանի հիվանդություններ, առաջին հերթին բրոնխիտը, ծխելու հետեւանման են, իսկ ամենամեծ հարվածը առողջությանը թոփի ֆաղցկեղն է, այսօր ամենից բացառված հիվանդություններից թե մեծ մասն էլ կախված է ծխելուց: Այս հիվանդության սոկոսային հարաբերությունը զգալիորեն ավելանում է քան խեղդողային վիճակագրության սվայներով այդ հարաբերությունը 9/1 էր, այժմ այն հասել է 5/1-ի, կանայք ավելի բաց են սկսել հիվանդանալ թոփի ֆաղցկեղով, որը նրանց բաց ծխելու հետեւանման է: Ծխող կանայք նույնպես հավանականություն ունեն հիվանդա-

մեր գրույցը երեւանի օտար օգնության բժշկական կենտրոնի թոփային վիրաբուժության բաժանմունքի վարիչ, հայտնի վիրաբույժ Գովհաննես Սարկավազյանի հետ: Ըստ որն Սարկավազյանի, օրվա ընթացքում ծխած ծխախոտի քանակի, սեռակի եւ որակի, նաեւ ծխողների տարիքի հետ կապված բազմաթիվ հետազոտությունները բաց խոսում են, որից կարելի է հանգել անհրաժեշտ եզրակացությունների: Ըստ փաստացի սվայների, ակնհայտ է, որ ամենից բաց թոփի ֆաղցկեղով հիվանդանում են սիգարետ ծխողները, քան միայն սիգար կամ ծխամորձ ծխողները: Սիգարետ սիգար եւ ծխամորձ ծխողի թոփի ֆաղցկե-

նականություն ունի նաեւ ծխելու տարիքը: 25 տարեկանից բարձր սկսելու դեպքում հիվանդության հավանականությունը 50 տոկոս է, իսկ 15-ից հետո գրեթե 100 տոկոս: Ինչ է ծխախոտի ծուխը եւ ինչ՞ է ներառում մեր օրգանիզմի վրա, ինչպե՞ս է դառնում այս աղետը: Ըստ որն Սարկավազյանի, «Օրգանիզմը մեծ ծխախոտի ծուխը գրգռում է վնասում է շնչափողի եւ բրոնխների լորձաթաղանթը, որը բերում է բորբոքային որոցային եւ խրոնիկական բրոնխիտ, վնասվում են բոլոր այն գոյացումները, որոնց կենսաբանական դերն է մարել բրոնխալ ծանր օտար մարմիններից: Ծխելու հե-

խանիզմը: Երկարատե բրոնխիտն անոթամանրեք բերում է թոփի առաձգականության խանգարման: Թոփը չի կարողանում ծավալային փոփոխություններ կրել ներքնալիս եւ արտաքին: Սա անում է ասիճանաբար զարգացող թոփային անբավարարվածության հետագա բոլոր բարդություններով, եւ ի վերջո կյանքի կարճացման: Ծխելու ամենածանր հետեւանմանը թոփի ֆաղցկեղն է, բոլոր սեռակի ֆաղցկեղներից այսօր ամենաարածվածը: Ինչպե՞ս է առաջանում թոփի ֆաղցկեղը: Սիգարետի ծխում կան 5000 բաղադրիչներ, որոնց մեծ մասը կապված է սիգարետի խեղճի հետ: Դրանց մի զգալի մասն ազատ ռադիկալներ են, որոնք ունեն ազատ էլեկտրոն: Այդ ռադիկալները կարող են մտնել ԴՆԹ-ի կազմի մեջ եւ առաջացնել գենետիկ փոփոխություններ, որոնք առաջացնում են օնկոգեններ, այսինքն նոստանում ֆաղցկեղային բջիջների զարգացմանը: Ազատ ռադիկալներն առաջացնում են ֆրոնտոսոմային խանգարումներ բջիջներում, որը բերում է սխալ ինֆորմացիայի հետագա զարգացման առաջացնելով ֆաղցկեղային վիճակներ: Ծուխը ներառելիս ծխողը միշտ հասկանա, որ 5000 բաղադրիչներ թարմանակող սարսափելի բան ընդունեց օրգանիզմը: Բացի թոփի ֆաղցկեղից, ծխելու հետեւանման են նաեւ միգրատարկի, սամոնի, կոկորդի ֆաղցկեղները:

Երկրում, ուր իրենց առողջությունն ավելի բաց իրենց ծեղում միշտ լինի եւ հնարավորինս միշտ ծխելու չարիքից իրենց հեռու դառնան: Ծխողը նաեւ առողջադաշակական եւ այլեւայլ բնույթի որոշումներով առաջացնում ընտանիքում: Ծխելն այսօր ազգային խնդիր է, այսօր բաց ծխելը եւ դրա հետեւանմանը այսօր հիվանդությունները չարիք են նման փոքր երկրի համար, որը գրեթե չունի արդյունաբերություն, էկոլոգիապես մաքուր է, բայց ունի թոփի ֆաղցկեղի ահեղից ցուցանիշներ ավելի բաց, քան եվրոպական երկրներում: Մեզ անհրաժեշտ է հետեւողական թայֆար մղել ծխելու դեմ, քանի որ մեր դաստիարակության մեջ խիստ թափաքան ունեն այս հարցում: Պայքարը ծխելու դեմ միշտ արվել էր դրոցներում դասախոսությունների քար անցկացնելով: Կարելի է նաեւ ընտանիքի գործուն: Բայց, իհարկե, միշտ լինեն նաեւ արգելափակ, վարչարարական միջոցներ, ինչպես արվեց եվրոպական երկրներում: Պետական մակարդակով կառավարական միջամտությամբ միշտ իրականացվի հասարակական վայրերում ծխելն արգելելու որոշումը, ասենք որոշակի սուգանմանի ծեղով: Այս հարցում մեծ է նաեւ լրսված միջոցների դերը զանազան հաղորդումների, հարցազրույցների, հրատարակումների միջոցով հետեւողական թայֆարը հասարակական այս աղետի ծխելու դեմ:

ՄԱՆՆԱՅԻ ԲԱՐՍԵՆՆԱ

Ըստ վճարումակներ մի կողմ են ֆազվել ու բեռը թողել սկարների ուսերին

Հայաստան այն սակավաթիվ երկրներից է, ուր մեծ մասամբ գործածվում է սոսերերկրա բարձրորակ ջուր: Առանց վարանելու, վստահ կարելի է հոյատանալ ու գովազդել «Մեր ջուրն ուրիշ է», «Մեր ջուրն անուշ է»: Սակայն ցավով նշենք, որ անզուգական այս աղբյուրը միշտ չէ, որ սպառողին է հասնում ակունքի իր մաքրությանը ու զույլությունը: Եվ ահա թե ինչու: Գեներ իրենք առանձին արկածախնդիր սպառողներ, կոդորեն խախտելով «ջրի օրենքը», ծայրահեղ ֆայլեր են դիմում, որոնց հետեւանմանը առաջանում են ջրամատակարարման ու ջրահեռացման խախտումներ: Երանք ջարդում են ջրագծերի, կոյուղու խողովակները կամ դրանց վրա խոտը անցր բացում ու մակարոնային ռոտուն, աղբիքի գծեր անցկացնում իրենց բնակարանները: Այդպիսիները մոտանում են, որ իրենց անօրինական գործողություններով ոչ միայն բացեցնելով են բնավար ջուր ստանալու հնարավորությունից, այլեւ խնդիր ջրի գնազան ջրերի խառնվելու, աղտոտելու, որակագրկելու դաշմաններ են ստեղծում: Էլ չեն ասում, որ կոյուղու կեղտաբեռով ծարավը հագեցրած բույսը վարակիչ ծանր հիվանդությունների բուժման ու տարածման

դատման կարող է դառնալ: - Մեր ջուրն այնպես նախկին լավ համը չունի, բայց է փոխվել, հաճախ այսօրիսի դժգոհություններ են արտահայտում տարբեր բաղամասերում, համայններում բնակվող ֆաղաբացիները: Երանք սրտունքը տեղին է: Ջրի համի, որակի փոփոխության դատմաններից մեկի մասին արդեն ասվեց վերելու: Անդրադառնալով նաեւ ամենագլխավորին: Ջրագծերը, ցանցերը հիմնականում աստիճանակների դատմություն ունեն: Դրանք հնացել են, ժանգոտել, բայց տեղերում անբողոքի ոչ մի քանի դարձել է ջուր են բացվում: Այս ու ծախ գոյանում են ջրափոխ, լճակներ: Երբ վարաների ժամանակ եւ սահմանված ժամանակացույցին համադասարան ջրամատակարարումը դադարեցվում է, օդը, կուտակված գեխաբուրը բախանցում են խողովակների մեջ, որոնք հոյատան հող են ստեղծում կոտորային համար: Բնականաբար, աղբյուրներից բխող ջրը, զույլ ջուրը ֆայլաված են իրենց մեջ թողնող ջուր, օդ ներառած խողովակներում չի կարող որակի կորուստներ չունենալ: Ուրեմն, դրանք նորեղ փոխարինելը, ինչպես նաեւ անօրինական գործողություններ կատարողների դեմ համաժողովայնաբար այսօր հրամայական

դատման են: Ինչու չեն լուծվում անհետաձգելի այս խնդիրները: Որովհետեւ ջրագծերի, ցանցերի վերակառուցման, դատմանության համար չեն բավարարում ֆինանսական միջոցները: Ջրի դիմաց թեք են վճարում սպառողները, իսկ անհրաժեշտ ներդրումներ էլ առայժմ չկան: Սպառողը փաստորեն ընտրել է ինքն իրեն վնասելու, ջրից զրկելու անխոհեմ ծանադարից: Ֆիզիկապես մաքուր ջրագծերում օր-օրի ավելանում են վարանները, որոնք հանգեցնում են ջրամատակարարման ընդհատումների: Դրանց վերացնելը, առանց չափազանցության, սակայնական ջանքեր, տատաղալից ախտահան է դառնում, քանի որ նյութերի, դատմանային, սարքավորումների կատարելից ղեկավարումը «Հայքնուղկոյուղի» ՓԲԸ-ում: Ավելին, այդ գործերն իրականացնող մարդկանց տրամադրությունն էլ բանի նման չէ, ինչպես ասում են արձեղը սալ չէ ախտահանի վրա, քանի որ սպառողը մատակարարված ջրի դիմաց չվճարելով, նաեւ իրենց է ամիսներով ախտահարվածից, աղբյուրի միջոցից զրկում, փոխանակ դատմանը մարելու, օրհնելու նրանց, շնորհակալ լինելու, որ ահալոր չարարանով ջուր են հասցնում ամենուր:

Ճիշտ չէ ասել, որ վճարողներ ընդհանրապես չեն լինում: Պատահաբաններ, այնուամենայնիվ, կան: Իսկ ովքեր են նրանք: Ֆինանսական հազիվ ծայրը ծայրին հասցնող, հանադատորա հացը մի կերպ վստահող ընտանիքներ, այդ բվում նաեւ թուակառուցներ, որոնք խնդրին մոտենում են ընթանումով, գիտակցաբար մտածելով այսպես: - Եռայլորեն ծախսում ենք ջուրը, հոգում բոլոր կարիքները: Մեր փոխարեն ո՞վ է դատարար դրա դիմաց վճարել: Առանց արժեքը մուծելու խառնուրդից աղբյուր կա՞ն, որ սուս ծանեւ: Ջուրն էլ աղբյուր է, ինչպե՞ս ժամանակ միշտի տատաղանով վարաներ վերացնեն ու ծրի ջուր սան մեզ: Մի օր էլ ֆայլաված ջրագծերն անբողոքից անդալ կդառնան, դատարելով կատարել իրենց դերը: Առանց ջրի աղբյուր կլինի: Գիտե՞ք դատման դատարարներին: Դրանք անավելադաս այն ընտանիքներն են, որոնց անդամներից համեմայն դեղու մեկ-երկուսը, կամ մի քանիսը ախտահան են, հետեւադաս վճարումակ են: Անդատարանայինների մեջ մեծ տոկոս են կազմում մարդկանց անբողոքների, գյուղատնտեսության, ֆաղաբացիների, իրավադատ մարմինների բարձրաստիճան չիճովակները, բա-

ժինների վարիչները, վարչությունների ղեկներ, այս կամ այն ծառայությունների դատարանները: Մարդիկ էլ կան, որ գրանցված են մայրաաղբյուրում, ախտահան քանակաբանությամբ ախտահանում են հանրապետության տարբեր տարածաշրջաններում, աղբյուր սեփական կամ հիմնարկ-ծեղնարկությունների տրամադրած բնակարաններում (ըստ որում՝ ընտանիքներով), առանց օգտագործում խնդրելու ջուրը եւ կտրակառուցելու հրաժարվում վարձը մուծել՝ դատարանաբանելով, որ դա անում են հավաքական վայրում: Ջրագծերի օտար նորոգման անհրաժեշտությունը չգիտակցողների, ջուր մատակարարողներին ախտահարված ստանալուց զրկողների, առանց վճարելու ջուր ծախսելու սպառողական հոգեբանությամբ տատաղողների բազում օրինակներ կարելի է բերել: Միայն չեն լինի, եթե ասենք, որ անընդունելի նման մոտեցում է դրսեւորվում հանրապետության գրեթե բոլոր տարածաշրջաններում, որոնց ծառայություններ են մատուցում «Հայքնուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի մասնաճյուղերն ու տեղամասերը:

ՕՆԱԿ ԽԱՅԵՍՅԱՆ

միջազգային

ԽՏԴՈՒԹ

Թալիբներն արգելում են երաժշտություն լսել

Թալիբանը 1996 թ. զավթեց Քաբուլը և արգելեց բոլոր հյուրանոցներում, խանութներում և հասարակական այլ վայրերում ունկնդրել երաժշտություն կամ նվագել երաժշտական գործիքներ: Որեւէ անտեմեցիկ մեջ երաժշտական ձայներից զննելու դեպքում ստանում էին արգելի սակ տառի ավանդեման, իսկ սիրով ձեռքակալել:

Արեւմտյան մամուլը բազմիցս անդրադարձել է այս թեմային՝ նկարագրելով անմեղ մարդկանց ձեռքակալելու դաժան դեմքեր:

Թալիբանի զինվորներն անարգում են երաժշտություն լսողին, նրան կաղում են և վզից ձայնիցներ կախում: Նրանք հրադարակալ ջարդում են այնուամենայնիվ երաժշտության գործիքներն ու սարքավորումները:

Մինչեւ 70-ական թվ. Աֆղանստանն ամբողջով և անբաժան երաժշտական կյանքով, սակայն այսօր ազգային երաժշտությունը մեծ անկում է ապրում: Թալիբների երգերը կորսյան են մասնում արաբական ժողովրդական երգերի դիմում ու երգչիկ մեղեդիները: Նրանց երգերը կասարկում են միայն մեկ տղամարդու ձայնով՝ այն էլ առանց երաժշտական որեւէ գործիքի նվագակցության: Երգերի տեքստերն արտասանում են ասելություն թալիբների հակառակորդների նկատմամբ, և դրանցում անընդմեջ կրկնվում է «թալիբան» բառը:

Աֆղաններն այս ծայրահեղ թալիբաններում, այնուամենայնիվ, փորձում են լուրջաբանել ազգային երաժշտությունը: Աֆղան լրագրողներից մեկը, որը թղթակցում է BBC-ին և Պակիստանի «Լուրեր» թերթին, լրագրում է, թե ինչպես է իրեն հաջողվել 1997 թ. Քաբուլում մեկնելով երթուղիների լսել աֆղանական սի-րային երգ: Մեկնայի վարորդը մոկն ու կասու է խաղացել Թալիբանի զինվորների հետ, ամեն անգամ նրանց լուրջաբանելով մոտենալիս վարորդը ձայնիցը թափել է գր-դանում, իսկ նրանցից հեռանալիս՝ արևմտյան երգի ունկնդրում:

Աֆղանստանում սիրում են ազգային երգեր լսել հասկալի մեկնա-յով երթուղիների: Ամայի վայրերում վարորդները մի այնպիսի զգուշ-թյամբ են միայնակ ձայնիցներ փոխանցում, որ կարծես թե թմրադե-րի առեսով են զբաղվում:

Աֆղանստանի երաժիշտներն այսօր անգործության են մասնավոր, իսկ ազգային երաժշտություն դասավանդվում է մեկը մյուսի ական-ջին երգելով միայն:

«Մեծ մասշտաբների հումանիտար ձգնաժամ է ստեղծվում այսօր Աֆղանստանում: Բազմա-սարկա դաժան հակամարտությունների, երեք-սարկա խիստ երաշի և մարդու իրավունք-ների մեծածավալ ոտնահարումների, նաև ներկա աշխարհաբախական ձգնաժամի հետևանքով առաջացած ժողովրդական նեանակալի ձգնաժամներն ավելի քան 5 մլն մարդու մեծամասնությունը կանայք և երե-խաներ, հասցրել են ծայրասիճան արհա-տության, սովի, հիվանդությունների եզրին»: Այսպես են սկսում ՄԱԿ-ի մարդասիրական խնդիրներով զբաղվող վեց ենթակառույց-

- Պրն Տկաչուկ, ԱՄՆ-ում ահաբեկչական դեմքերից հետո աշխարհում ստեղծված իրա-վիճակում մասնավորապես Աֆղանստանի ունեակոծման հեռանկարով, ինչ դեր է իր համար լուսակերպում ՄԱԿ-ը:
- Սեդեմբերի 11-ին կասարկածը մարտահա-վեր էր մարդկությանը, մարդկային նորմալ ցան-կացած գոյակցությանը: Իրադեռ առաջացավ լուսակերպման իրավիճակ, որը կոտահանջի բոլորի համատեղ ջանքեր:
Սեդեմբերի 11-ին աշխարհը մտավ նոր փուլ: Եվ այս առումով ՄԱԿ-ը բավական օ-

սաններ սարկում են, և հումանիտար օգնու-թյան առաճառ համար սահմանը կբացվի: Աղ-խաբանության դեմ լուսակերպման, առող-ջապահական առաջընթացի համար և մյուս խնդիրներով ՄԱԿ-ի աշխատանքները չդիտի մո-ռացվեն: Նրանք չեն անցնում երկրորդ լուսակ: Ա-հաբեկչության դեմ լուսակերպմանը, բայց մյուս խնդիրներն էլ մնում են ուժի մեջ:
- Որոշ երկրներ կողմնակից են հակաա-հաբեկչական գործողություններն անցկացնել ՄԱԿ-ի անվանագրության խորհրդի օրհանա-կներում: Ինչպես է սեմում այդ խնդիրը:

«Մի կողմից լուսակերպում ահաբեկչության դեմ, մյուս կողմից՝ զբաղվում մարդասիրական օգնության խնդիրներով»

ՄԱԿ-ի գործողություններն է ներկայացնում Հայաստանում այդ կազմակերպության մշակման համակարգողի պաշտոնակատար Վ. Տկաչուկը

ներն իրենց համատեղ հայտարարությունը հավաստելով ՄԱԿ-ի օգնությունն ու կոչ ա-նելով աշխարհի բոլոր երկրներին օգնու-թյան ձեռք մեկնել: Հայտարարությունը շե-տում է Պակիստանի և Իրանի արած հս-կայական բեռը՝ 3.5 մլն աֆղանցի փախ-սականների ընդունումն իրենց երկրներում դարձյալ կոչելով միջազգային հանրա-թյան օժանդակությունը ցուցաբերել աղա-ստան սվող այս լուսակերպումներին:
Մրան զուգահեռ աս լուսակերպումներ շե-տել են հայտնում, թե կողմնակից են սե-դեմբերի 11-ի ահաբեկչական ակտերի հե-տեքով հակաահաբեկչական գործողություն-ներն անցկացնել ՄԱԿ-ի անվանագրության խորհրդի օրհանակներում: Փաստորեն մի կողմից իր հումանիտար առաքելության, մյուս կողմից ազգային գործողություն-ների համակարգման երկրության մեջ ինչ-դեմ է լուսակերպում ՄԱԿ-ի գործ-ողությունները: «Ազգի» հարցերին լուսակ-երպում է Հայաստանում ՄԱԿ-ի մեջակա-նակարգողի լուսակերպման, համա-րյալ սեղեկակության բաժնի ներկայացու-ցիչ Վալերի Տկաչուկը:

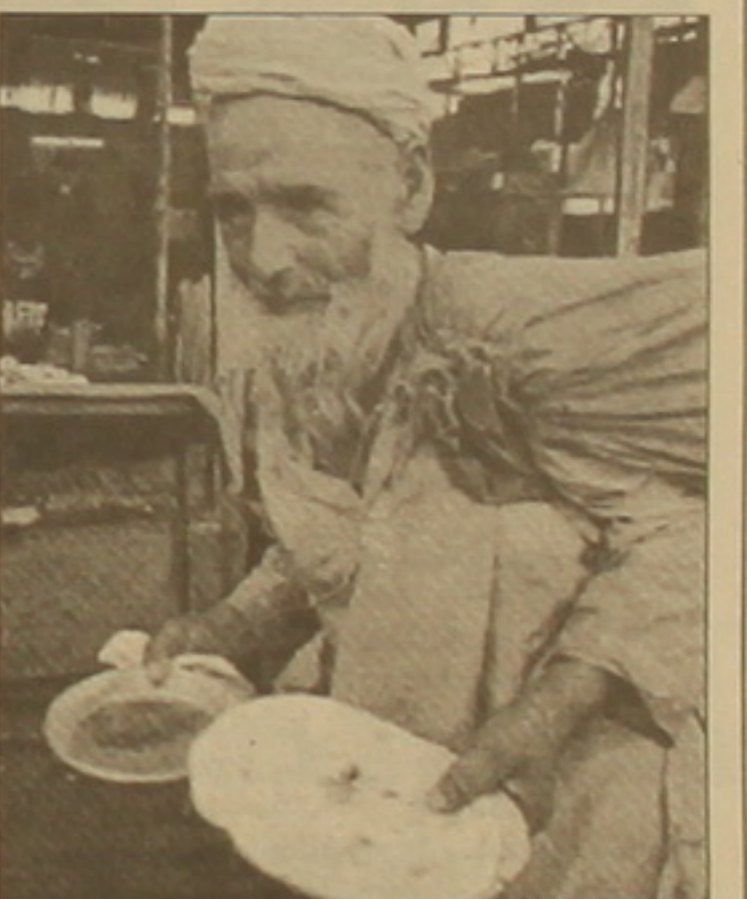
լուսակերպում գործեց: Խոսքս նախ ահաբեկչու-թյան անմիջապես հաջորդ օրվա մեր բանա-ծելի մասին է, որ միջազգային հանրությանը կոչեց ահաբեկչության դեմ գործողություննե-րի: Այնուհետև սեդեմբերի 29-ին ՄԱԿ-ն ըն-դունեց երկրորդ ակտերի կոմերտ բանաձե-րը: Մրանից զատ ՄԱԿ-ի օրհանակներում միջա-զգային ահաբեկչության դեմ լուսակերպման վե-րաբերյալ 12 փաստաթուղթ կա: Կուրբի առան-ձացնել վավերացման ստատոսը երկու կողմնե-ցիա ահաբեկչական ակտերի դեմում ունե-ակոծումների և ահաբեկչության աղբյուրների ֆինանսավորման վերաբերյալ: Ամենազլխա-վոր փայլը, որ կարող է կանգնեցնել ահաբե-կչությունը, հասկալիս այնպիսի մասշտա-բային գործողություններ, ինչպիսիք էին սեդե-մբերի 11-ինը, սրանց ֆինանսավորման ճանա-դարհների փակումն է:

Այդ լուսակերպում էլ միջազգային ահաբեկչու-թյան անցկալող ցանկացած խնդիրների օրը-սեղեկակության միջազգային փոխանակման վերաբերյալ ՄԱԿ-ի բեզիսը խիստ կարեւոր է: Մի-ջազգային համագործակցությունն այսօր այ-լընտրանք չունի: Որքան էլ հզոր լինեն առանձին լուսակերպումները՝ թե սնեստալիս, թե փաղա-կանալիս, թե ռազմական առումով, նրանք ի գորու չեն միայնակ լուսակերպում առաջադ-րած խնդիրները:

Մակայն հակաահաբեկչական գործողու-թյուններ ձեռնարկելիս բոլոր երկրները լուսակ-երպում են, որ ցանկացած լուսակերպում է խա-ղող բնակչության զոհերի: Հակաահաբեկչա-կան գործողություններից անկախ չլինելով մոռա-նամք հումանիտար առաքելությունները, որ իրա-կանացում է ՄԱԿ-ը:

- Խոսքս Աֆղանստանում մարդասիրական օգնության մասին է: Ինչպես է ՄԱԿ-ը լուսակ-երպում գործել, երբ բոլոր աշխատակից-ները դուրս են երկված այդ երկրից:

- Մեր աշխատակիցներն իսկալիս դուրս են երկված Աֆղանստանից անվանագրության նկա-սառումով: Նրանք այսօր գործում են Պակիստա-նի արածից, որն այս առումով վերածվել է բուժօգնության գոտու: Պակիստանի սահմանն Աֆ-ղանստանի հետ փակ է, և Պակիստանի կա-րելի է հասկանալ: Նա էլ սնեստալիս զեռա-զանց փեղակում չէ ու չի կարող դիմանալ փախսականների նման իսպի: Բայց աշխա-

- ՄԱԿ-ի դերը հակաահաբեկչական գործ-ողությունների առումով փաստորեն կարեւորում են նա անդամ առաջավոր բոլոր երկրները: Թե ՈՂ, թե ԱՄՆ, և թե վեցոյի իրավունք ունեցող մյուս ՄԱԿ-ի անդամ լուսակերպումները հայտար-րել են ՄԱԿ-ի անվանագրության խորհրդի դերի մասին: Այսօր արդեն աս կոմերտ է հնչում մի-ջը, որ ինչպիսի հակաահաբեկչական գործողու-թյունների մասին էլ լինի խոսք, դրանք լուսակ-երպում են միայնակ լուսակերպում խորհրդի զլխավորության ներք:

Սա կարեւոր է, քանի որ նեանակում է, որ հա-կաահաբեկչական գործողությունների օրը-սեղեկակում հեռագա բոլոր փայլերում առկա կլի-նեն իրավաբանական, մարդասիրական, ի վե-րջ մարդկային գործունեք: Մրան, իհարկե, այ-սօրվա լուսակերպումներն են, ժամանակը ցույց կսա:

Այսպիսով, մի կողմից մեմ լուսակերպում ահաբեկչության դեմ, մյուս կողմից էլ զբաղ-վենք փախսականների, հենց Աֆղանստանում եղած բնակչության ծանրագույն վիճակը օ-կող խնդիրներով: Այսպիսի փիլիսոփայական հարց:

Արեւմուտքում լուսակերպում են փիմիական լուսակերպման

«Ահաբեկչությունը փոխել է դեմքը»

Մինչ ԱՄՆ-ում ուրվագծվում է սնե-սական անկման հեռանկարը, բանա-կային խանութները ասիական առե-սուր են անում սեդեմբերի 11-ի դեմ-քերից հետո: Գեցը հաջորդ օրվանից սկսվեց հակազգային, լուսակերպման համազգային հարցերի, ձեռնարկների, զեռազգային զանգվածա-յին վաճառք: Դրանց լուսակերպումն ար-խաղորեն ստատոսը: Ամերիկյան խոսք փաղաքների դեղատներն այնու-անկարող են բավարարել հակաձեռ-կախային լուսակերպման մարտի և հակափրկության հակափրկու-թյան լուսակերպումը: Գեռուստաստու-թյամբ բազմաթիվ հաղորդումներ են սրկում փիմիական ու մարտական լուսակերպման վեռաբերյալ: Իսկ կենսաբանական զեռնիկն նկի-րված «Նյու Յորք քայմի» երեք լրագ-րողների գիրքն արդեն քեսսելի է դար-ձել ԱՄՆ-ում: Բաղադրական գոր-ծիչներն ու փորձագետները բացալիս-

սորեն խոսում են փիմիական լուսակ-երպման մասին, որի ծրագիրն առկա է Ուսամա բեն Լադենի վարժածաճար-ների լուսակերպումներում:
Սեդեմբերի 11-ից հետո Արեւմու-տքում իսկական հոգեբաղադրական մթնո-լորտ ստեղծվեց: Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպու-թյունն արեւմտյան երկրների մայրա-քաղաքներին հորդորում է լուսակերպ-լինել փիմիական լուսակերպում: Սո-սակ սան զլխավոր փորձաքար ենթու-Քաղղը հայտարարեց. «Ահաբեկչա-կան կազմակերպությունները հավա-նարար գեցել են մարտական կամ փ-միական լուսակերպում վարելու եղա-նակը»: ՄԱԿ-ի զլխավոր փորձաքար Կոֆի Անանի լուսակերպում, «ամենամեծ անմիջական վեռաբերյալ են երկրա-ցում միջուկային, մարտական կամ փիմիական զեռնիկ հայթայթած ոչ լու-սակերպում լուսակերպումները»:
Արեւմուտքում վեռնիկ ամիսներին

աս է խոսվել այդ վեռաբերյալ մասին: Արդեն հունիսին ԿԳԿ-ի սեռերն Ձոր Թեմբըրը զազգայի էր հնչեցրել փիմի-ական և մարտական զեռնիկ հայթա-յելու ահաբեկչությունների փորձերի կա-ռակցությանը: Անցյալ ամիս Նյու Յորքում իր դասավորության ժամա-նակ «Ալ Դաիդայի» նախկին ան-դամ Ջամալ Ամեդ Ֆաղը, որին մե-ղադրում են 1998 թ. Աֆրիկայում ա-մերիկյան երկու դեմադրանքների լուսակերպումը մասնակից լինելու մեջ, հավաստեց, որ բեն Լադենը փոր-ծել է ձեռք բերել փիմիական և մի-ջուկային լուսակերպում:

Արեւմուտքի հեռախոսակալած ծառա-յությունների փորձագետները որոշ վե-րադարձում են մոտենում այդ լու-սակերպումներին: Կասկածների առաջին լուսակերպումն այն է, որ փիմիական ու կենսաբանական զեռնիկի հետ վարվե-լը մեծ հնչություններ է լուսակերպում: Երկրորդ, այսօր ոչ ոք չի կարող աղա-ցուցել, թե բեն Լադենն անհրաժեշտ Նյուքթեր ու սեյնիկա ունի փիմիական և մարտական լուսակերպում հարձա-կում ձեռնարկելու համար: Մակայն «Ֆիզարո» թերթը նուս է, որ Նյու Յորքի և Վաշինգտոնի ահաբեկչու-թյունները «զննեցին երեակայականի և իրականի սահմանագիծը»:
1995 թ. Տոկիոյի մեքոյում «ԱՌԲ» աղանդի իրականացած փիմիական ահաբեկչությունն աղա-ցուցեց, որ հնարավոր է վեռաբերյալ Նյուքթեր ձեռք բերել ի հեռու կառա-վարության: «Սե Եուկային» փիմի-ական լուսակերպումը միջուկային զեռնիկ բաղադրիչներ մասնակերպում մեջ կազմակերպում են մի քանի երկ-րներ, այդ թվում Ռուսաստանը: 1984 թ. ԱՄՆ-ը մարտական ահաբեկչու-թյան զոհ դարձավ, երբ «Ռաջնի-փիզ» կրոնական կազմակերպու-թյունը սպանելայի մարտերով լուսակ-երպումը Օրեգոնի նահանգի սասնյակ

նեանակերպումները:
Վաշինգտոնի փիմիական ու կենսա-բանական զեռնիկ վեռախկման ինստիտուտի սեռերն Մայլ Սուդին զե-նում է, որ սեդեմբերի 11-ին ահաբե-կիչները փաստորեն «լուսակերպում հայտարարեցին Միացյալ Նահանգնե-րին»: Այսօր ահաբեկչության վեռաբեր-յալն մեծ է, քանի որ ինտերնեթից կարելի է տեղեկություններ փոխել սարքեր զեռնախանութի լուսակերպ-ման վեռաբերյալ: «Ահաբեկչությունը փոխել է դեմքը, սասն է Մուրին: Ան-ցյալում ահաբեկչությունն ուզում էին նստել բանակցությունների սեղանի օրը: Այսօր նրանք ուզում են լուսակ-երպումը այդ սեղանը: ԱՄՆ-ի բեռա-միները գեցեն, որ սովորական զեռա-ստակներով հաջողության չեն հաս-նի: Ծոցի լուսակերպումը ի վեռ նրանք փոխել են մարտականությունը»:

Կրկն

ՀԱՅՈՐԴ ԸՄՐԱԹ՝ ՀՆՈՒՍԱՆԵԿՐԱՆՆԵՐԻՆ

Արժե դիտել

8 հոկտեմբերի, 23:00 Արմեն-Ալկոր
14 հոկտեմբերի, 23:35 PTP

«Մուսան»*: Ռեժիսոր Ալբերտ Բրուս: Դերերում՝ Ա. Բրուս, Շարուն Արուս, Էնդի Մախաթել, Ջեֆ Բրոքս: ԱՄՆ, 1999:

Չեզնայի կասկածաբար շփոթություն խոստանող մասին, ընդ որում՝ բացասաբար խաղում են հենց իրենց դերերը:
8 հոկտեմբերի, 24:00 Պրոմեթեոս
«Ճիշտ»*: Ռեժիսոր Միլեյան Զեյն Անտոնիոս: Դերերում՝ Սթիվ Զոլեր, Միրնա Ջիբրադի, Ալիսա Վալլի: Իտալիա-ԱՄՆ, 1957:

Աշխատանքի փնտրող բանվորի հուսալքությունը դրսևած է իտալական էկրանի մեծ վարդերից մեկի մրցակցային կինոաշխարհի անփորձի կնիքով:
10 հոկտեմբերի, 17:35 HTB
«Շան որդի»*: Ռեժիսոր Լեոնիդ Զիլանով: Դերերում՝ Ալեքսանդր Արզումանյան, Եվգենի Եվսիգին, Լարիսա Ուրուկիչենկո, Լիա Ախտեբալովա: ԽՍՀՄ, 1990:

Թատերական կյանքի սրագիններ, որ հիշեցնում է Տագանկայի բասրոնի դերերը, երբ գլխավոր ռեժիսոր Յուրի Լյուբիմովը մեկնելով արտասահման, լվերադարձով:
10 հոկտեմբերի, 21:55 Արմեն-Ալկոր
«Լաց լիմոն մաղը»*: Ռեժիսոր Սալի Փոքեր: Դերերում՝ Բրիսիլա Ռիչի, Քեյթ Բլանկետ, Ջոնի Դեյ, Ջոն Տուրնուր: Մեծ Բրիտանիա-Ֆրանսիա, 2000:

Երկրորդ աշխարհամարտի ժամանակ շարժվող ու խորհրդային իշխանությունից մազադուր ղեկավար հրեաներ:

դիտակարգ լի է մելոդրամաշիկ քրադարձերով:

11 հոկտեմբերի, 23:45 Արմեն-Ալկոր
«Հինգ զգայարան»*: Ռեժիսոր Ջեյմս Պոլեյ: Դերերում՝ Մեթյու Լոկի Փարիս, Պասկալ Բույե, Ռիչարդ Զլարին: Կանադա, 1999:

Տարվա լավագույն կանադական ֆիլմը ծանալված այս կինոնկարում բոլոր հերոսները զգացմունքների կորուստով ստրկություն են փնտրում, եւ նրանց սյալ ստրկությունն այնպես են միախառնում, ինչպես հինգ զգայարաններն են մարդու մեջ համատեղվում:

13 հոկտեմբերի, 00:15 ԱՊ
«Չառապի յոթնյակ»*: Ռեժիսոր Ջոն Սթարբու: Դերերում՝ Յուլի Բրեյն, Սթիվ Մախաթել, Ջոն Բրիստոլ, Չարլզ Բրոնսոն: ԱՄՆ, 1960:
Դասական վեստերն, որն Ալիսա Կուրոսավայի զուլվարձողներից մեկի «Յոթ սամուրայի» ամերիկյան սարքերակն է:

13 հոկտեմբերի, 00:20 PTP
«Շաս սարսափելի կինո»*: Ռեժիսոր Բիլեն Այվերի Ուեյան: Դերերում՝ Շենոն Էլիզաբեթ, Ջոն Աբրահամ, Շոն Ուեյան: ԱՄՆ, 2000:

Այս անդամակառ ժողովրդական ֆիլմի ամերիկյան կինոյի մեծ հիթերն են, միայն թե զվարճանքն այստեղ մեր ընդ մեր գլուխում է զտեղաբանության գիրք:

14 հոկտեմբերի, 23:30 ՀԻ
«Չուլիեսան եւ ոգիները»*: Ռեժիսոր Ջեյմս Ֆրեյզեր: Դերերում՝ Չուլիեսա Մազինա, Մանոնա Միլո, Սիլվա Կոչինա: Իտալիա, 1965:

Կնոջ դիմանկար ֆելիցիտական ցնորատության ոգով: Չերտուկու սեւեռնուն մեկնում ու արդյունքում նրան հալածող սեյլիների, «ոգիների» ու «դեւերի» կերպարներ են առնում:

Կլոդ Միլերի ֆիլմերը սեսունը բացառիկ առիթ է, որ վերջերս լայնորեն հայտնի դեպքերում ու «Մոսկվա» կինոթատրոնը, դասերով ազդարհից, փառաստանի հավանություն ուներ: Իրականում խոսքը համեստ ծրագրով հեռահայաց ցուցադրության մասին է, որտեղ ընդգրկված էին ռեժիսորի չորս ֆիլմերը: Վաս չէր լինի, եթե կազմակերպիչները նույն փառաստանական հավակն

նրա ֆիլմերին ճոխ-ճոխ մրցանակներ էին բաշխել: Բեռլինում «Մոսկվայի սեսունակին» շնորհիվ կինոֆեյերվանտների մրցանակը փոխարինվել էր «Ոսկե առջուկ» փառաստանի զխավոր մրցանակով, իսկ «Չուլիեսան» նույնիսկ Կաննի դասարանին՝ նույնիսկ Կաննի «Ոսկե առջուկ»-ը ստացավ: Ինչ համարվել է Կաննի ընդունվել էր մի ամբողջ «Ոսկե առջուկ», այնինչ ֆիլմն ստացել է ժյուրիի մրցանակը:

Նոնկարը «Մոսկվայի սեսունակին» (1999): Այս ժառանգությունը մյուս երկու ֆիլմերի կողմից արժանացրել էին 59-ամյա ռեժիսորի կինոնուղին: Անցած տասնամյակների ընթացքում նրա նկարագիրն առանձնապես չի փոխվել, թեև, իհարկե, Դոմինո Գրեյի դիմանկարն էլ չէ: Միլերն իր դասարանի հերոսների սանջալի հասունացման, կնոջ ներհանրարի կամ մարդկային փոխարեքությունների մրքին երանգների մասին դասերիստի հոգեբանական ներթափանցումը

Միլերի հայտնությունը

Նույնպես զոնե փոքրահասակ հոգային Միլերի անակնկալ հայտնությունը որեւէ կերպ լուսաբանելու մասին, մանավանդ որ նա լիովին անհայտ էր հանդիսանալիս: Մինչդեռ ցուցադրության միակ «ուղեցույցը» համակարգչային մի խղճով էր, որի բովանդակությունը՝ զգեստության գոհարներով ղեկավար կզատուր տեղեկություններ էին: Ըստ դիվերսանտիսի այս դերառար վավերագրի, ժան-Լյուկ Գոդարի անունը ժան Լուկ է, Ֆրանսուա Տրյուֆոյի ազգանունը Թուրին, իսկ Ռոբեր Բեռնոնի՝ Բեռնո: «Սեզարը» Ֆրանսիայի բարձրագույն կինոդպրոցը, որն այդպես է կոչվել արձանիկի հեղինակի (անդակագործ Սեզարի) պատվին, այստեղ վերամկրվել է «Կեսար»: Միլերի չորս ֆիլմերից երկուսի վերնագրերն աղավաղված էին. «Չուլիեսան» դարձավ «Չուլիեսանի» բառացի թարգմանությունը հանգեցրել էր Իոնեսկոյի գրչին արժանի արտուրի «Չուլիեսան դասարանի», իսկ «Անդամակառ» վերածվել «Անամոթի»: Ըստ երևույթին, Միլերի հարզը բարձրացնելու համար

Շառլոթ Գեներոնը 1986-ին «Անդամակառ» ֆիլմի գլխավոր դերակատարման համար «Սեզար» ստանալիս:

նման ճիգերի կարիք չուներ: Դա ինքն իրեն «Օսկարի» հավակնորդ հռչակած Վիգեն Չալոուրանյանի ամուլուան է: Իսկ Միլերը առանց դափնիների էլ կդասվեր եվրոպական կինոյի հեռախոսի դեմերի Եւրոպ: Համեմայն դեպք, մրցանակները միայն վավերացրել են այդ վարկը:

Հեռահայաց ցուցադրության ծրագրում տեղ գտած գործերի մեջ էին Միլերի առաջին լիամետրաժ աշխատանքը՝ «Քայլելու լավագույն ձևը» (1976) եւ վերջին կինոաշխարհում է գրոսեսկի եւ բուֆոնայի հեռախոսայինությունը՝ սալով սրագինարսի դժվարին ժանրին: Հենց կեցության այդ սրագինարսի զգացումն է ստիպել, որ «Քայլելու լավագույն ձևը» ֆիլմի դերակատարներից երկուսը՝ Պասկալ Դեվանը ու Բրիսիլա Պասկալը, հեռագայում ինքնաստան լինեն: Սա իրական կյանքի հավելված ծանոթագրությունն է Միլերի գործերին:

Առաջին փորձը

Սանկ Պետերբուրգի «Ազոկա» հրատարակչությունը լույս է ընծայել խիստ ուժեղ մի ժողովածու, որը Սերգեյ Փարաջանովի սեղծագործական ժառանգությունը հրատարակելու առաջին փորձն է: «Խոստովանանք» վերնագրով այդ դասակարգող հասոցը կազմել է ծանոթագրել է հայտնի կինոգեո Կորա Օրբելին, որն ուր սարի աշխատել է մեծ ռեժիսորի հետ, եղել «Աուրամի բերդի լեգենդը», «Փիրոսմանի», «Աուլո Դարիթ» ֆիլմերի խմբագիրը: «Սայաթ-Նովա», «Արա Գեղեցիկ», «Օրբենի Իրաբե», «Կարադի կնոջ Երան», «Շուրանիկի նահապետությունը», «Խոստովանանք» սցենարների հետ մեկտեղ գրում գեներվել են նաեւ անհիղ նամակներ եւ այլ հեռախոսի նյութեր: Փարաջանովի բանագրանում կայացած երեսնյան ընդհանրապես Կորա Օրբելին հայտնեց, որ գրի մտկոլվան ընդհանրեց տեղի կուսենն Տագանկայի բասրոնում:

Ամենահռչակավոր Տարգանք

1979 թ. ապրիլին Լուս Անգելիսի հիվանդանոցներից մեկի գլխավոր բժիշկը խնդրագիր ներկայացրեց դասարան մի հիվանդի հոգեբուժարան տեղափոխելու մասին: Նա մեծապես խանգարում էր մյուսների հանգիստը այնպիսի խլացուցիչ ճիչեր արձակելով, որ բոլորի արյունը սառնում էր երակներում: Այդ հիվանդի անունը Ջոնի Վայսմյուլեր էր: Նա հոգեկան խանգարում էր ստացել այն փառավոր օրերի կարոտից, երբ նկարահանվում էր Տարգանի դերում:

Վայսմյուլերը 1929-ին անդամակառ Ջոնի Կոչինայի լավագույն լողորդի համարվել էր վալելու եւ հանդես էր եկել մի փանի կարճամետրաժ ժառանգությունում: «Մեթո Գոլդուին Սեյթ» կինոընկերությունը, սթափվելով, նկատեց չեմպիոնին, երբ Տարգանի իր նախասեսած դերակատարը հիվանդացավ: 1932 թ. Վայսմյուլերը «Տարգան. մարդ-կառիկը» ֆիլմում Եւրոպական 250 դոլարով նկարահանվելու վարձարկը ստացավ: Վայսմյուլեսն Ջոնիի սխառնները ջունգլիի հոլիվուդյան դեկորներում հանդիսանալի վրա մեծ տպավորություն գործեցին, եւ նրա հետ եւս յոթ ֆիլմի դասարանագիր կնիքեց: Կինոընկերությունը սկսեց սօսորինել ոչ միայն Վայսմյուլերի բարեկամ մարմինը, այլեւ հոգին: Առաջին «բարեկամական» խորհուրդը կնոջից բաժանվել էր, որն արտաքին Եւրոպայից գուրկ էր եւ ընդհանրապես անհարի Տարգանի իմիջին: Բայց երբ Վայսմյուլերը սիրահարվեց մի կրակոն մեթիկոնու, բոլոր թեր ու դեմ կողմերը կնեւուց հետո նրան թույլ սկեցին ամուսնանալ: Նոր ամուսնությունը նույնպես փուլուկեց, եւ մի փանի սարի անց Վայս-

մյուլերի կինն ինքնաստան եղավ: Ամենահռչակավոր Տարգանք իր ստորագրած դասարանագրի դասարան էր: Նա իրավունք չուներ այլ դերեր խաղալ՝ հակառակ սրտնեցների ու աղետների, «Հոլիվուդում ինձ նայում էին որոշու անուղեղ մկանների լեռան: Իբրեւ դերասան եւ գոյություն չունեի», դասարան է Վայսմյուլերը: Նա խաղից դուրս մնաց, երբ արդեն 40-ն անց էր եւ նկատեցին զհրացել էր: Տարգանին հրաժեշտ տալուց հետո Վայսմյուլերը փորձեց համանման նոր ֆիլմաւար ձեռնարկել, բայց «Ջունգլիի Ջիմը» ձախողվեց: Խամրած սասոը Լաս Վեգասի խաղասենից մեկուս կեցողանի գովազդ էր ծառայում, ապա ստիպված էր լողավարհիներ գովազդել եւ ի սրիսուր անվճար սննդի ու կացարանի լողի դասեր տալ հարուստ ընտանիքների երեխաներին: Նա ընկավ հետին աղտաւության գիրկը եւ ապրում էր բարեգործական հաստատությունների խղճով նդասների հաւովին: Կյանքի վերջին տարիներին կմախի դեսու հյուսված երեմնի Տարգանը բովան գոյություն էր փառալու Մեթիկայում: Միջոց հիվանդ, միջոց մթազնած, նա աղտաւախման հիմնարկների ու հիվանդանոցների ցեմեթեր էր մաւում: Վայսմյուլերը վախճանվեց թոքերի արյունազեղումից 1984-ին, Ակադոլոկոյում: Նա 79 տարեկան էր:

1998-ին կնեց մահկանացուն: Եւրոպական անհամեմատ բարեհաճ էր Վայսմյուլերի խաղընկերուկու նկատմամբ: Այս հմայիչ իռլանդուհին հոլիվուդյան սասոցրի կարգն անցավ նկարահանվելով ավելի քան 60 ֆիլմերում, թեթեւ բոլորը նրան նույնացնում էին միայն Ջեյմի հետ: 1943-ին փառի բարձրակետին, ՕՍԱԻ վանը հեռացավ կինոյից՝ ամուսնանալով ռեժիսոր Ջոն Ֆերոուի հետ եւ նրան յոթ գովակա դարգելելով: Ամենանեւանավորն այդ յոթնյակից դերասանուկի Միա Ֆերոուն է՝ Վուդի Ալենի նախկին մուսան:

Ամուսնու մահից հետո՝ 1963-ին, սկիզբ առավ ՕՍԱԻ վանի դերա-

սանական կարիերայի երկրորդ փուլը: Նա մեծ հաջողությամբ հանդես էր գալիս Բրոդվեյում բեմադրված կասկածաբարություններում: Չնայած դասարանի սարիին, ՕՍԱԻ վանը նույնիսկ վերադարձավ կինո եւ 1986-ին խաղաց Ալենի «Համեմա եւ նրա փուլերը», Կոտոլայի «Փեգի Սյուն ամուսնանում է» ֆիլմերում: Բայց Ջեյմի կերպարն էր, որ Վայսմյուլերի Տարգանի կողմից նրան դասեց Հոլիվուդի առաստեղացած դեմերի Եւրոպ:

«Տարգան. մարդ-կառիկը» (1932, ԱՄՆ, ռեժ: Վուդրիջ Սթրոնգ Վան Դայթ), «Տարգան եւ նրա ընկերուկին» (1934, ԱՄՆ, ռեժ: Սեդրի Գիբոնս, Ջեֆ Բոնուել), «Տարգանի փախուստը» (1936, ԱՄՆ, ռեժ: Ռիչարդ Ռոբի), «Տարգանը գտնում է որդուն» (1939, ԱՄՆ, ռեժ: Ռ. Ռոբի), «Տարգանի գաղտնի գեները» (1941, ԱՄՆ, ռեժ: Ռ. Ռոբի), «Տարգանի նյույորքյան արկածը» (1942, ԱՄՆ, ռեժ: Ռ. Ռոբի), «Տարգանի հարթանակը» (1942, ԱՄՆ, ռեժ: Ռիչարդ Ռոբի), «Տարգան. անաղտաւ գաղտնի» (1943, ԱՄՆ, ռեժ: Ռ. Ռոբի), «Տարգանը եւ անագուստիները» (1945, ԱՄՆ, ռեժ: Կուրտ Նոյման), «Տարգանը եւ կին-հովազը» (1946, ԱՄՆ, ռեժ: Կ. Նոյման), «Տարգանը եւ որսորդուկին» (1947, ԱՄՆ, ռեժ: Կ. Նոյման), եւ «Տարգանը եւ ջրահարները» (1948, ԱՄՆ, ռեժ: Ռոբերտ Ֆլորեյ):

ՕՐԿԱ ԻՏԵՏԵՐՈՎ

ՀԱՍՏԱՈՏ

Միանգամից երեք աղջիկ

Մոխրակի քաղաքացուհի Կարենա զյուրի բնակիչներ, երիտասարդ ամուսիններ Վահրամ Վարդենյանի և Աննա Գեորգյանի ընտանիքի անդամների քիվն օրես միանգամից ավելացավ երեխաներ: Աննան առաջին ծննդաբերության ժամանակ լույս աշխարհ բերեց 3 աղջիկ, որոնց ծնողներն անվանակոչել են Անի, Անուշ և Անուշու: Փոխիկների առողջական վիճակն ու ինժնագրագրությունը նորմալ է:

ՄԱՐԿԵՆ ԵՆ ԿՐԻՍՏՈՍՆ

Արմենսելը սեղեկացնում է

Անդրադառնալով Աժ Պաշտպանության Մարտի 4-ի հայտարարությանը, Արմենսել ԴՉ ՓԲԸ-ի սնորհությունը Պաշտպանության սեղեկացնում է, որ Արմենսելը երբեք ուրեմ մեկի հեն անօրինական գործարի մեջ չի մեծել և առհասարակ դա մեր ընկերության գործելաոճը չէ:

ՊՐՆ Մարտի 4-ի հիշյալ հայտարարությունը գնահատելով իբրև Արմենսելի դեմ ուղղված զրոյանություն, Պաշտպանության ներկայացրած հայտարարությանը, թե ո՛ր է Արմենսելում նրան այդպիսի եզրակացության հիմք սվել:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ԴՉ ՓԲԸ-Ի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հակազոլվագրի ամուշ

Գաղտնի չէ, որ մեր անբովանդակ ու սեղծագործական առումով սնամեջ հեռուստառադիո լցոնվում ու հազեցվում են արտիստական «զոլվագրներով», որոնք հակազոլվագրների դասական նմուշներ են:

Չիրալի, դրանցից մեկը, օրական հարյուրավոր անգամներ կրկնվելով, հավակնում է ընկնել «գինեյան ցանկ»:

Կուզեի իմանալ, թե էի Կանի հարյուր կամ հազար անգամ Պիսի վալելեմ հաճույնը լսելով, «Շնորհավորեմ զը ընդանեզագան լոյոն»:

21-րդ դարի անճնաբեական խոսքը:

ՏՆՈՒՄՏԱՐԻՆՈՒՆ

Միսչե Կիրիս Կերին Բյուրիլու

ԼՈՅՏԵՐԵՐՆԱՆ, 5 ՀՈՒՎԵՏԵՐԵՐ, ԼՈՅՏՆԱՆ ՏՄՈՒՆ: 1988 թ. աճանը Ադրբեյջանի Համախորհրդի քաղաքի հայկական Հարգախոս գյուղի բնակիչները հարկադրված բռնազաղթեցին: Նրանց զգալի մասը հաստատվեց Նոյմբերյանի քաղաքի նախկինում արդրեզանքանակ Կերին Բյուրիլու գյուղում: 1994 թ. լարդախվեցիները հանրապետությունը որոշեցին իրենց նոր բնակավայրը Չորական անվանել ի Պաշտպանության համազոլվագրի մարշալներ Գրիգորյան և Գրիգորյանի անունով: Չորականի գյուղադրուշ 30-րդ Մանասյանի վկայությունը, անցած 7 տարում իրենք բազմիցս դիմել են Տավուշի մարզպետարան, Գրիգորյանի ժողով և կառավարություն, որոնցից հաստատվել Չորական անվանումը: Սակայն Պաշտպանության փաստաթղթերում մինչ օրս գյուղի անվանումը բարոնական է մնալ Կերին Բյուրիլու:

ՍԵՄԻՆԱՐ

Սահմանադրության գերակայության ադախովում

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈՒՎԵՏԵՐԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եվրախորհրդի «ժողովրդավարություն իրավունքի միջոցով», Եվրոպական հանձնաժողովի, «Երիտասարդ ժողովրդավարության երկրների Սահմանադրական վերահսկողության մարմինների կոնֆերանս» միջազգային կազմակերպության և Գրիգորյանի կազմակերպության և Գրիգորյանի կազմակերպության նախաձեռնությամբ այսօր «Անի»

Վիսրուկի խոսքերով, ՍԳ-ն հավելեց և ենթակա չէր ժողովրդական ընտրության, և հենց այդ անկախությանն է ենթարկվում ՍԳ իրազեկությունը, նրա ձեռնարկում միջոցները, ՍԳ դասարանի դասավորների բարձր կարգավիճակը:

Ո՞ր ՍԳ անդամի կարծիքով, հետխորհրդային բոլոր ժողովուրդների համար ՍԳ անկախության իրական

հյուրանոցում աշխատանքի սկսեց «Սահմանադրական արդարադատության անկախության երաշխիքները և Սահմանադրական դասարանի որոշումների ներազդեցությունը հասարակական Պաշտպանության վրա» թեմայով երկօրյա սեմինարը: Ո՞րից, Ուզբեկստանից, Հունաստանից, Եվրախորհրդից հրավիրված սահմանադրական իրավունքի մասնագետները կանդիդատան սահմանադրական արդարադատության բնագավառում իրենց երկրների փորձի, դասական անկախությունը:

Ներկայացնելով սահմանադրական արդարադատությունը Ռուսաստանի դաճությունում, Ո՞ր ՍԳ անդամ Նիկոլայ Վիսրուկը նշեց, որ 10 տարվա գործունեության ընթացքում իրենց որոշումները մեծ նշանակություն են ունեցել Ռուսաստանի հասարակության, ժողովրդավարության կայացման հարցում: Ըստ նրա, Ո՞ր, ինչպես նաեւ այլ երկրների Սահմանադրական դասարանի անկախության հարցն ամենակարևորներից է:

ադախովումը գերխնդիր է մնում, որովհետեւ մի բան է անկախությունն ամրագրել օրենքով, մեկ այլ այն իրականում ադախովել:

Սեմինարի ընդմիջմանը լրագրողների հեն կայացած ճեղագրությունը Գ. Հարությունյանը Պաշտպանության իր սահմանադրական բարեփոխումների ենթաբեխում համակարգային մոտեցում է ցուցաբերվում ՍԳ անկախության հարցին, այդ թվում գործառնական և նյութական:

«Մեր մոտեցումն այն է, որ ՍԳ-ն դասական իբխանության ինստիտուտ է: Աճախումը չկա որեւէ երկիր, որտեղ ՍԳ դիմող սուբյեկտների քիվն այնքան սահմանափակ լինի, որքան Հայաստանում, չկա նաեւ որեւէ երկիր, որտեղ Աժ 1/3-ը իրավունք ունենան դիմել ՍԳ», ասաց նա:

Գ. Հարությունյանի խոսքերով, Սահմանադրական արդարադատության ամրոցը իմաստը Սահմանադրության գերակայության ադախովումն է, երաշխիքներն էլ ղեխ է ամրագրվեն Սահմանադրության մեջ:

Հայաստանում կյանքի միջին սեղողությունը՝ 59 տարի

ԹԲՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈՒՎԵՏԵՐԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանը երրորդ տեղն է զբաղեցնում նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների թվում կյանքի միջին սեղողության մակարդակով, որը կազմում է 59 տարի: Այդ մասին են վկայում միջազգային այն հետազոտության սվալները, որ ուրբաթ օրը արածել է Առեխեյքոյ Պրես գործակալությունը: Առաջին տեղում էստոնիան է, որտեղ կյանքի միջին սեղողությունը 60,1 տարի է, երկրորդ տեղում՝ Բելառուսը (60,1), երրորդում՝ Հայաստանը: Նրանց հետեւում են Լիսվան (58,4), Մոլդովան (58,4), Վրաստանը (58,2), Ուկրաինան (56,8), Ռուսաստանը (55,5), Ադրբեյջանը (55,4), Ուզբեկստանը (54,3), Ղազախստանը (54,3), Կիրգիզստան (52,6), Թուրքմենստանը (52) և Տաջիկստանը (50,8 տարի): Կյանքի միջին սեղողության մակարդակով համախառնային առաջատարը ճապոնիան է, որտեղ այդ ցուցանիշը հասնում է 73,8 տարվա:

Հայտարարություն

Արմենսելը հայտարարում է մրցույթ՝ Արմենսելի վարչական մասնաճեմի (Երևան, Ա. հարունյան 2) 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 5-րդ և 53 ԱՅԿ-ի 3-րդ հարկերի շինվերանորոգման աշխատանքների կատարման համար:

Այն շինարարական կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթին, ղեխ է:

Ունենան սվալ աշխատանքների կատարման համար ղախանցվող ղեխական լիցենզիաներ:

Գրանցված լինեն Գրիգորյանի:

Մրցույթի անցկացման ղայմանները և աշխատանքների ծավալները բախարգրող կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետևյալ հասցեում՝ Արմենսել ԴՉ, Ահարունյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ.՝ 28-70-66:

Առաջարկների հեն մասնակցները ղեխ է ներկայացնեն բանկի թողարկած երաշխավորագիրը (մասնակցության համար): Մասնակցության երաշխավորագրի մանրամասները նսված են մրցույթի հրավերի համադասարան կետում:

Առաջարկները ղեխ է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչև 2001 թ. հոկտեմբերի 12-ը, ժամը 12:00-ը:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ԴՉ ՀԱՄԱՐԱՎԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԵՏ ԿԱՊԻՏԵՐ ԿԱՐԳՈՒԹՅՈՒՆ

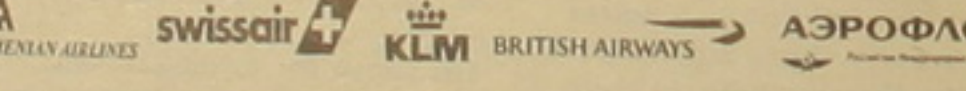
Հայտարարություն

Բոլոր Բաղաճիցիներին և կազմակերպություններին Բաղ, Աճոս Գարունի Ա. լավերյանի ծնված 1974 թ. վերջին հայտնի հասցեն է. Երևան, Կասյան փող. 3-րդ շեն, ք. 49, գնվելու վայրի մասին տեղեկություններ ունենալու դեղում զանգահարել Մարկի և Քանախո-Չեթուն համայնների առաջին աշյա մի դասարան՝ 24-01-61 հեռախոսահամարով:

SABERATOURS-SEVAN ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ

Ավիատոներ և տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեվան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- Ավիատոներ երեւանից ուղիղ չվերթերով արանգի Բաղաներով ցանկացած ուղղությամբ և ընկերությամբ:

Փարիզի օդանավակայանում Չեզ կղիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը և կողգա Չեթ բոլոր հոգսերը

- Գնացքի տոներ եվրոպայում
- Գյուրանցների ամրագրում Հայաստանում և արտասահմանում
- Բժեկական ադախովագրություն

375010, Բ. Երևան, Վարդանանց 10
Ֆեռ. (374 1) 52 54 48, 52 85 48, ֆախս (374 1) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

@rminco Global Telecommunications

ՆՈՐ ԵԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ինֆորմացիայի վերականգնում
- Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում

ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում
20% ցածր գներով

- Գիշերայինը՝ ամսական \$ 20
- Շուրջօրյան՝ ամսական \$ 50
- Էլ. փոստը՝ ամսական \$ 10

Հեռ.՝ 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

Լուծարվում է

«Ա. ՀԱՎՈՐՅԱՆ» անհասական ձեռնարկությունը ղեխ.նեզիսրի վկայականի համար՝ ՕՒՍ 029822, գրանցման համարը՝ 269.020.01409, կող՝ 37276058, գրանցման օրը՝ 26.11.96թ.

Պարտատերերը 2 ամսվա ընթացքում դիմեն լուծարման հանձնաժողովին:
Բ. Երևան, Արակունյաց քիվ 48 հասցեով, հեռ. 480789

Հայտարարություն

ԱՄՆ-ում սեղեմների 11-ին ողբերգական դեղերի ղաճառով Սիջազային օլիմպիական կոմիտեի որոշումը Հայաստանում ուճոլի աշխարհի 6-րդ առաջնությունը փոխարկվում է հոկտեմբերի 31-ից մինչև նոյեմբերի 4-ը: Հրավիրատուները և վաճառված տոները մնում են ուճի մեջ: